

3. Sieci komputerowe – budowa i usługi

Niemal każde urządzenie, z którego korzystamy na co dzień, jest podłączone do sieci Internet. Coraz większą popularność zyskują także rozwiązania typu inteligentny dom, dzięki którym za pomocą telefonu można sterować w domu światłem, ekspresem do kawy lub podglądać z użyciem kamery, co się dzieje w mieszkaniu. Wszystkie te urządzenia są połączone na różne sposoby – przez sieć wi-fi, kabel, światłowód lub sieć komórkową. W jaki sposób komunikują się ze sobą?

Cele lekcji

- Dowiesz się, czym jest i jak działa sieć komputerowa.
- Nauczysz się rozróżniać topologie sieci.
- Zrozumiesz, jak jest zbudowana i jak działa sieć Internet.
- Poznasz sposoby adresowania urządzeń w sieciach komputerowych.
- Nauczysz się sprawdzać poprawność konfiguracji internetowej urządzenia.

3.1. Sieć komputerowa i urządzenia sieciowe

Zapewne wielokrotnie zdarzyło ci się powiedzieć, że znajdziesz coś „w sieci”. Słowo „sieć” jest dzisiaj bardzo często używane, dlatego warto wiedzieć, co dokładnie oznacza.

Ćwiczenie 1

Zapisz na kartce wszystkie skojarzenia z hasłem „sieć komputerowa”. Podziel je na kategorie:

- urządzenia,
- usługi,
- sposób dostępu.

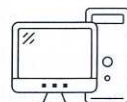
Sieć komputerowa • **Sieć komputerowa** (ang. *computer network*) jest to zbiór urządzeń komputerowych komunikujących się ze sobą za pośrednictwem wspólnego

Medium transmisyjne • **medium transmisyjnego** (ang. *transmission medium*), które pozwala na przesyłanie informacji między urządzeniami. Rolę medium mogą pełnić **przewody** (np. skrętka lub światłowód) albo fale radiowe, jak w bezprzewodowych sieciach wi-fi lub w systemie łączności bezprzewodowej Bluetooth.

Przewody i złącza komputerowe, s. 220–221 ↗

Z powyższej definicji wynika, że sieć komputerową mogą stanowić już dwa urządzenia komputerowe połączone ze sobą za pomocą medium (rys. 3.1).

Komputer A

Zegarek (smartwatch)

Zegarek wykorzystuje technologię Bluetooth lub sieć wi-fi, aby wysłać na telefon np. informację o ukończeniu biegu oraz o jego parametrach.

Rys. 3.1. Przykłady komunikacji

Za komunikację między urządzeniami w sieci (protokół komunikacji) stosowanych przepisów i wymiany danych. W sieciach używanych **protokołów** – część z nich

Urządzenia w sieci

Urządzenie, które chcemy podłączyć do sieci, musi posiadać w sobie **kartę sieciową**, umożliwiającą mu przesyłanie danych przez medium transmisyjne.

W przypadku sieci przewodowej, urządzenie musi posiadać **przełącznik sieciowy**, który umożliwia transmisję między wieloma urządzeniami końcowymi (np. laptopami). Przełącznik sieciowy podłączeniu zachowuje informacje o adresach MAC i IP. Dzięki temu może on kierować ruchem w sieci. Przykładowy model przełącznika sieciowego w małych sieciach przedstawiono na rys. 3.2.

Porty, do których można podłączyć urządzenia sieciowe.

Rys. 3.2. Przełącznik sieciowy

W przypadku sieci bezprzewodowej, urządzenie musi posiadać z tzw. **punktem dostępu** (AP) zapewniającym transmisję radiową. Punkt dostępu jest połączony przewodowo z siecią.

uterowe – sługi

ystamy na co dzień, jest podłączone
mość zyskują także rozwiązania
pomocą telefonu można sterować
lub podglądać z użyciem kamery,
urządzenia są połączone na różne
ówód lub sieć komórkową. W jaki

komputerowa.
ci.
działa sieć Internet.
zeń w sieciach komputerowych.
konfiguracji internetowej urządzenia.

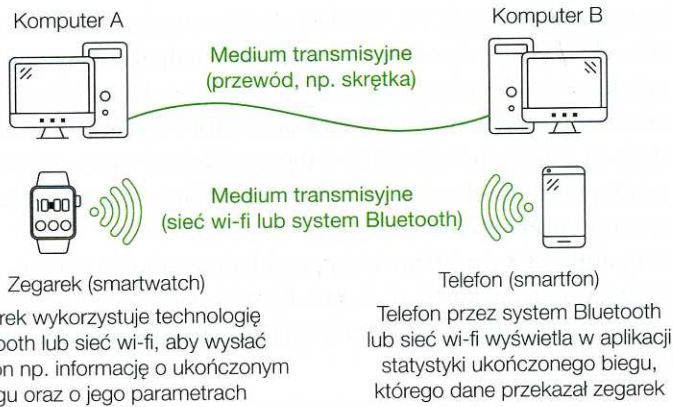
urządzenia sieciowe

się powiedzieć, że znajdziesz coś
dzo często używane, dlatego warto

enia z hasłem „sieć komputerowa”.

er network) jest to zbiór urządzeń
ę ze sobą za pośrednictwem współ-
ng. *transmission medium*), które
 między urządzeniami. Rolę medium
(lub światłowód) albo fale radiowe,
-fi lub w systemie łączności bez-

e sieć komputerową mogą stano-
we połączone ze sobą za pomocą

Rys. 3.1. Przykłady komunikacji dwóch urządzeń w sieci komputerowej

Za komunikację między urządzeniami odpowiada **protokół sieciowy (protokół komunikacyjny)**. Jest to zbiór ścisłych reguł postępowania stosowanych przez urządzenia w celu nawiązania łączności i wymiany danych. W sieciach komputerowych wykorzystuje się wiele **protokołów** – część z nich omówimy w dalszej części tematu.

• **Protokół sieciowy (komunikacyjny)**

Protokoły sieciowe, s. 56–57

Urządzenia w sieci

Urządzenie, które chcemy podłączyć do sieci, musi być wyposażone w **kartę sieciową**, umożliwiającą dostęp do sieci przewodowej lub bezprzewodowej.

• **Karta sieciowa**

W przypadku sieci przewodowej kartę sieciową łączymy za pomocą przewodu z **przełącznikiem sieciowym** (ang. *switch*), który umożliwia transmisję między wieloma urządzeniami w sieci, w tym urządzeniami końcowymi (np. laptopem, smartfonem, tabletem). Przełącznik po podłączeniu zachowuje informacje o nadawcach i odbiorcach informacji. Dzięki temu może optymalnie kierować przepływem informacji w sieci. Przykładowy model przełącznika sieciowego wykorzystywanego w małych sieciach przedstawiono na rysunku 3.2.

• **Przełącznik sieciowy**

Warto wiedzieć

Przełączniki sieciowe niemal całkowicie wyparty z użycia koncentratory sieciowe (ang. *hubs*), które działają podobnie, ale nie zapewniają tak wysokiej przepustowości.

Porty, do których można podłączyć komputery w ramach jednej sieci

Rys. 3.2. Przełącznik sieciowy.

W przypadku sieci bezprzewodowej (wi-fi) urządzenia łączą się z tzw. **punktem dostępowym** (ang. *access point*). Punkt dostępowy zapewnia transmisję radiową z urządzeniami końcowymi i najczęściej jest połączony przewodowo z przełącznikiem sieciowym.

• **Punkt dostępowy**

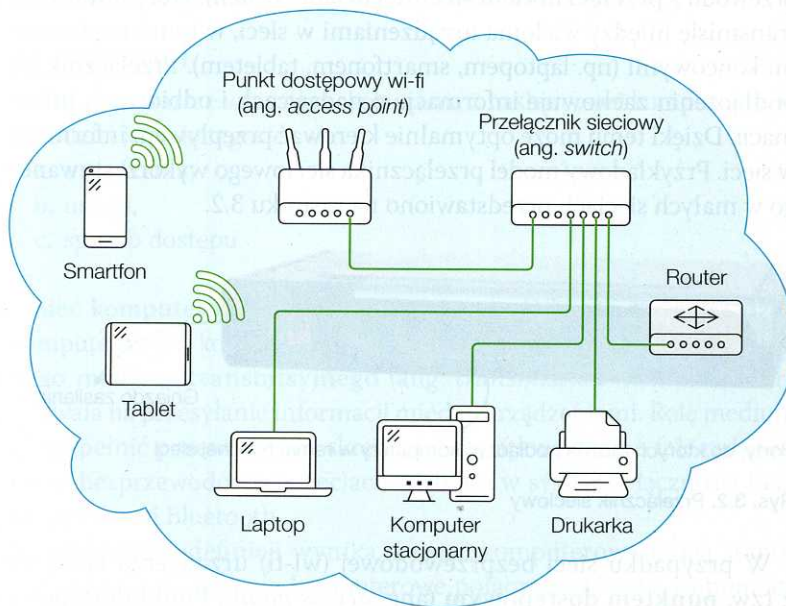
Do zapewnienia połączenia jednej sieci komputerowej z innymi sieciami wykorzystuje się **router**. Router jest z jednej strony podłączony do przełącznika obsługującego sieć, a z drugiej strony jest połączony z routerem podłączonym do innej sieci, który z kolei jest połączony z kolejnym routerem i tak dalej. Z tego powodu router często nazywa się **bramą** (ang. *gateway*), a globalną sieć połączeń między routerami nazywamy **Internetem**.

Na rysunku 3.3 przedstawiono przykładowy model routera. Zwróć uwagę, że w przeciwieństwie do przełącznika sieciowego jest on wyposażony w port dostępu do sieci Internet (często oznaczany napisem WAN).

Rys. 3.3. Router

Rysunek 3.4 przedstawia schemat połączenia urządzeń tworzących domową sieć komputerową z dostępem do sieci Internet. Smartfon, tablet, komputer stacjonarny, laptop i drukarka – podłączone do punktu dostępowego lub przełącznika sieciowego – są **urządzeniami końcowymi**.

Rys. 3.4. Schemat połączenia urządzeń w domowej sieci komputerowej z dostępem do sieci Internet

W małych, domowych przełącznika sieciowego oraz urządzeniu. Wielu dostawców nazywa modemami lub nadajnikami uproszczenie, które ma ułatwić

W dużych sieciach, do których (np. w biurach dużych korporacji) łączy się wiele przełączników, również routery mają więc swój wypadek awarii jednego z nich

3.2. Rodzaje sieci komputerowych

Sieci komputerowe możemy podzielić m.in. rodzaj medium transmisyjnego (rodzaj połączenia urządzeń).

Medium transmisyjne

Sieci komputerowe mogą być różnego rodzaju transmisyjne, czyli mogą się różnić sposobem przesyłania danych. Wyróżniamy sieci:

- ▶ **bezwodowe** (ang. *wireless*) – przesyłanie danych odbywa się z wykorzystaniem fal radiowych
- ▶ **przewodowe** (ang. *cable network*) – przesyłanie danych za pomocą kabli (przewodów)

Zasięg działania

Sieci komputerowe mogą być różnego rodzaju zasięgu działania, jak i na znacznym obszarze. Najczęściej spotykamy się z:

- ▶ **WAN** (ang. *Wide Area Network*) – sieć o największym zasięgu działania, obejmująca całe państwo, kontynent, świat
- ▶ **MAN** (ang. *Metropolitan Area Network*) – sieć lokalnych uczelni, przedsiębiorstw, obejmująca się w obrębie miast lub regionu
- ▶ **LAN** (ang. *Local Area Network*) – sieć komputerów na małym obszarze, np. w biurze, w domu, w szkole
- ▶ **WLAN** (ang. *Wireless Local Area Network*) – sieć odbywa się bezprzewodowo
- ▶ **PAN** (ang. *Private Area Network*) – sieć o najmniejszym zasięgu działania, w domu, ewentualnie w biurze, obejmująca się w niewielkim obszarze

